

Helhetlig klima- og miljøstrategi for UiO

Høring høsten 2021

Innspill fra det Matematisk Naturvitenskapelige Fakultet

Generelt

Det Matematisk Naturvitenskapelige Fakultet støtter hovedtrekkene i UiOs forslag til Klima og Miljø-strategi, inkludert etablering av et nytt Oslo bærekraftssenter både som et fysisk og virtuelt møtested for eksisterende fagmiljøer og som et verktøy for videre utvikling og synliggjøring både av forskning og utdanning fokusert mot viktige bærekraftsmål.

Vi mener at vi som Norges fremste forskningsintensive breddeuniversitet er forpliktet til å iverksette effektive tiltak for å bidra til å løse dagens globale bærekraftsutfordringer. Vi mener også at en slik satsning er av avgjørende betydning for UiO's fremtidige omdømme og ikke er i konflikt med hensyn til grunnforskning og akademisk frihet.

Spesifikke kommentarer til ulike deler av strategien følger under.

Utdanning

Grunnideen bak universitetet om utvikling og kultivering av kunnskap er også grunnlaget for å adressere klima- og miljøutfordringene. I tråd med dette adresserer mange av forslagene generelle utdanningsutfordringer: det å identifisere og bygge ned barrierer mot tverrfaglighet, helhetlig oversikt over studietilbud og arenaer for erfaringsdeling mellom undervisere. Innenfor disse rammen vil det bli rom for å møte spesifikke behov knyttet til klima og miljø i form av spesialiserte programmer og emner.

På MN-fakultetet består undervisningen i de fleste emner blant annet av oppgaveløsning som på ulike måter anvender teorien i emnet på ulike problemstillinger. Læremidler, særlig i grunnemner, er ofte mer enn ti år gamle og har derfor ikke særlig med eksempler rettet mot klima, miljø og bærekraft. Et bidrag som vil føre til at mange studenter får et godt kunnskapsgrunnlag for å forholde seg til problemstillingene vil derfor være å utvikle en samling med eksempler og modeller som kan brukes i undervisningen i ulike emner. Dette vil kreve at våre eksperter samler teori, modeller og annet fra sin forskning i en form som kolleger i relevante fagområder kan bruke som utgangspunkt for å utvikle eksempler og oppgaver i relevante emner. Dette er særlig aktuelt i store grunnemner.

Forskning

Det Matematisk Naturvitenskapelige Fakultet vil allerede høsten 2021 allokere 20-25 'KD' stipendiatstillinger til nye forskningsprosjekter med et klart bærekraftsfokus. Vi forventer at mange av disse vil ha et tverrfaglig fokus og at mange vil være ledet av yngre forskere.

Vi støtter allerede satsning på tverrfaglig og radikalt tverrfaglige prosjekter og bidrar bl.a. direkte med KD stipendiatstillinger til radikalt tverrfaglige prosjekter opprettet gjennom UiO:Energi uten hensyn til i hvor stor grad disse arbeider innen områder som tradisjonelt hører hjemme på andre fakulteter.

Vi har videre signalisert at fakultetet ikke kan støtte bruk av fakultetets ressurser til forskningsprosjekter som går på tvers av UiO's bærekraftsstrategi. Hensynet til akademisk frihet gjør at vi likevel tillater enkeltforskere å delta i eksternt finansierte prosjekter innen områder som for eksempel utvinning og leting etter fossile energikilder.

UiO i møte med samfunnsutfordringer

MN støtter UiOs overordnede ambisjon om å bidra til bærekraftig samfunnsutvikling og grønn omstilling. Våre viktigste bidrag til en slik utvikling er de kandidater og den kunnskap vi leverer til samfunnet gjennom vår kjernevirksomhet innen utdanning og forskning.

Fakultetets utfordring på kort horisont vil være å aktualisere eksisterende emner og tydeliggjøre den sentrale rolle kunnskapsinnholdet i våre disiplinære programmer vil spille i løsningen av menneskehetens utfordringer.

MN støtter strategiens vekt på økt åpenhet, innovasjon og samhandling mellom UiO og samfunnet rundt oss. Klargjøring og konkretisering av UiOs rolle i verdikjeden fra idé til anvendelse gjennom innovasjonens mange stadier vil være et viktig bidrag til en slik utvikling. MN har i tråd med delmål S2 og i samarbeid med MED besluttet å etablere en tverrfakultær innovasjonshuset (Life Science Growth House) for å støtte våre forskere og studenter i realiseringen av innovative prosjekter.

Klimagassutslipp og et grønt campusliv

Fakultetet støtter UiOs betydelige ambisjoner om å redusere eget klimafotavtrykk. Vi vil understreke viktigheten av å erstatte dagens foreløpige og indirekte utslippsregnskap med et mer presist og direkte regnskap for våre utslippsekvivalenter. Dette er nødvendig for å kunne følge konkrete forbedringstiltak med troverdig dokumentasjon av effekt.

MN vil høste av de verdifulle erfaringer pandemien har gitt oss innen digital samhandling innen undervisning, forskning og administrasjon. Dette vil konkret kunne omsettes i redusert reisevirksomhet, f.eks. gjennom hybride disputaser, møter i strategiske rådgivningsgrupper og interaksjon med eksterne samarbeidspartnere.

Vi vil oppfordre UiO til å høste lavthengende frukt i kategorien nullutslippstransport f.eks. ved å virkeliggjøre eksisterende planer om sikrere sykkelparkering og garderobeforhold for ansatte og studenter.

Ambisjonen om reduksjon av egen energibruk med minst 40% innen 2030 er ambisiøs og nødvendig. MN legger til grunn at dette målet skal nås med nødvendige investeringer for opprettholdelse av et godt og stedvis forbedret inneklima i kontorer, undervisningslokaler og laboratorier.

Organisasjon og styringsstruktur

Fakultetet støtter at rektoratet gis et tydelig og overordnet ansvaret for arbeid med klima, miljø og bærekraft ved UiO. Vi vil understreke at prioritering, konkretisering og iverksettelse av de tiltak som vil følge av dette ansvaret må skje i tett interaksjon med enhetene.